

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

אירועים לזכרה

כמה וכמה אירועים נערכו השבוע לציון עשרים שנה להסתלקות הרבנית חיה-מושקא שניאורסון, רעייתו של הרבי מליובאוויטש. בניו-יורק ננעל הכינוס העולמי של שלוחות חב"ד, שבו השתתפו כאלפי שלוחות מכל רחבי העולם. בארץ ערכו נשי חב"ד שבת מיוחדת במלון ניר-עציון, לשלוש מאות נשים. בתי-חב"ד ברחבי הארץ קיימו אירועים מיוחדים לנשים.

עצרת התפילה נדחתה

בשל מזג האוויר-הסוער נדחתה העלייה לציון הרבנית מנוחה רחל בחברון, לרגל 120 שנה לפטירתה. האירוע יהיה א"ה ביום שלישי הקרוב, כ"ט בשבט (ערב ראש חודש אדר-א) - "יום המסוגל לישועות". פריטים בטל' 456-400-1800.

תקליטור השמיטה

השבוע הופיע התקליטור מסע בעקבות השמיטה, המיועד לילדים ומופץ בכל גני-הילדים, תלמודי התורה ובתי הספר הדתיים. התקליטור מציג את דיני השמיטה המיוחדים, בעיר ובכפר, בשוק ובחנויות השמיטה המיוחדות, ומצליח לרתק את הילדים בסיפורים ובהמחשות דרמטיות. את התקליטור הפיקה הגב' שיני מנדלסון, בהשתתפות המכון למצוות התלויות בארץ. מחיר שווה לכל נפש, טלפון 8477003-054.

החוויה היהודית

בבתי-ספר ממלכתיים ברחבי הארץ מופץ עלון ושמו חוויית השבוע, המגיש לילדים מושגי יסוד בפרשת השבוע, בשילוב חידות ושעשועונים. העלון מופק על-ידי החוויה היהודית, להעמקת הזהות היהודית. להזמנת העלון: 8450235-04.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:55	5:28	5:46	5:05
5:57	6:31	6:40	6:03

המולד: ליל תמישי, 8 בערב, 6 דקות ו-5 חלקים
ראש-חודש אדר ראשון: ביום הרביעי וביום החמישי

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

להחליף את התפיסות השגויות

את הכישלונות והמחדלים שאירעו במלחמת לבנון אי-אפשר לתלות בהחלטות שגויות של כמה אישים, אלא בתפיסות מוטעות ומסוכנות שהשתרשו בתודעה הציבורית

השורות האלה נכתבות קודם פרסום דוח ועדת החקירה לבדיקת מחדלי מלחמת לבנון השנייה. התקשורת, כדרכה, מנתבת את הדיון לאפיקים פוליטיים ואישיים, שאמנם אין לזלזל בהם, אבל אין הם העיקר. את הכישלונות והמחדלים שאירעו במלחמה הזאת אי-אפשר לתלות בהחלטות שגויות של כמה אישים, אלא בתפיסות מוטעות ומסוכנות שהשתרשו בתודעה הציבורית.

אחת הביקורות הקשות על המלחמה נוגעת להימנעות מכניסה קרקעית ולהשקעת המאמץ העיקרי בפעילות חיל-האוויר. חשבו שאפשר לנצח במלחמה על-ידי הפצצות אוויריות, כאילו זה משחק היי-טק שמתנהל על צגי מחשב. רק אחרי שבזבזו שבועות יקרים ואבד אפקט ההסתערות, הגיעו למסקנה שכדי לנצח חייבים להיכנס אל תוך השטח ולהכריע את האויב במלחמה על-גבי הקרקע.

התפיסה השגויה הזאת היא פרי התעמולה של שנים רבות, שבהן הפריחו אצלנו את הססמה שבעידן הטילים אין חשיבות לשטח קרקעי. זו כמובן שטות גמורה, שאין לה שום אחיזה במציאות. אכן, טילים יכולים לנחות גם ממרחקים, אבל מלחמה אינה מוכרעת על-ידי טילים. ארה"ב לא הכריעה את עיראק בהתקפות אוויריות ובטילי שיוט, אלא דווקא בכניסה קרקעית. וגם אנחנו לא הצלחנו להכריע את האויב בלבנון על-ידי חיל-האוויר בלבד.

אפשר לנצח טרור

עוד כשל נעוץ בתפיסה האומרת שאי-אפשר לנצח ארגוני טרור המנהלים לוחמת גרילה. גם זו טעות שנסתרת על-ידי המציאות. עובדה היא, שבנחישות הדרושה נוצחו ארגוני טרור כאלה בעולם כולו. גם בארץ הצלחנו להכות מכה אנושה את ארגוני הטרור ביהודה ושומרון, כאשר נלחמנו בהם בלי עכבות מדיניות ובלי היסוסים. אבל עדיין היו היסוסים להיכנס ללבנון ולהכות שם במחבלים, מתוך אותה מחשבה מוטעית שאי-אפשר לנצח במלחמה זו. ומה התברר, שכאשר ניתן לצה"ל האור הירוק,

והוא נכנס ללבנון בעוצמות הדרושות, הוא הצליח להכות את המחבלים ולחסל מאות מהם. למרבה הצער, הפסקת-האש נכנסה לתוקפה דווקא בנקודה שבה החל מערך החזבאללה להישבר, ואנשיו החלו לזעוק לעזרה. הניצחון כבר היה בהישג-יד, והוא אבד לנו רק בגלל ההססנות בקבלת ההחלטה בזמן.

ביטחון ולא פוליטיקה

התפיסה השגויה השלישית, שגרמה הרבה צרות, היא ההנחה שהעם עייף ואינו מוכן להקריב. והנה נתגלה כי העם דווקא מוכן להקריב ולשלם מחיר יקר, ובלבד שהנהגות תהיה נחושה ותעשה את הדברים הנכונים. אנשי מילואים באו מרצונם כדי להילחם, ותושבי הצפון העניקו לממשלה ולצה"ל את כל מרחב האפשרויות לסיים את המלחמה.

עם-ישראל אינו עייף. זה אותו עם יהודי, שיש בו נכונות אין-סופית למסירות-נפש ולהקרבה שאינה יודעת גבולות. למרבה הצער, יש לו הנהגה עייפה ותקשורת רקובה, והן המשרות את הרוחות הרעות של מורד-לב ודכדון.

בגלל אותה אווירה ציבורית נמנעו המחליטים מלנקוט פעולות שיש בהן סיכון, שכן את ערך ההקרבה ומסירות-הנפש החליף ערך ההתגוננות. התוצאה הייתה, שדווקא ההססנות הזאת גרמה קרבנות רבים פי כמה וכמה. במלחמה מנצח מי שמעז ומסתכן, ולא מי שמפחד ומתגונן. החיילים היו מוכנים למסור את נפשם, אבל הממונים עליהם היססו וחששו והתוצאות היו מרות.

והרעה החולה המסוכנת ביותר היא זו שמעדיפה שיקולים פוליטיים ומדיניים משיקולים צבאיים. בענייני פיקוח-נפש קובעים מומחי הביטחון ולא המדינאים. אילו היו מניחים לצבא - הן בלבנון הן ברצועת עזה - לעשות את מה שהוא ראה לנכון, היה מצבנו שונה לגמרי.

אלה המחדלים האמיתיים שאותם יש לתקן, ואז נזכה לברכת ה' בכל אשר נעשה.

אפשר להיכנס בתוך העשן

שלו, אבל זו התכלית שלשמה ניתנה התורה.

הקב"ה מגן

טוען היהודי: הלוא אמרו 'המתאבק עם מנוול, מתנבל גם-כן', ולמה לי להתעסק בעניינים המייצרים 'עשן'? על כך התורה נותנת שתי תשובות: ראשית, הקב"ה עושה ליהודי 'שביל בתוכו'. כשיהודי מתמסר למילוי רצון ה', מגן עליו הקב"ה מפני ההשפעות השליליות של העבודה בירור העולם.

זאת ועוד, האמת היא שאין כאן 'עשן' ממש, אלא רק 'כמין עשן'. גם אותם דברים שלכאורה מעלימים ומסתירים את האמת האלוקית, אין להם מציאות אמיתית, ואין זו אלא מראית-עין, כדי שתהיה לאדם הבחירה בין טוב לרע. ברגע שהוא נכנס "בתוך הענן", ופועל בנחישות לזיכוכ העולם – הוא הופך את העולם הזה הגשמי שיהיה משכן לקב"ה, ומגשים את כוונת הבריאה – "להיות לו יתברך דירה בתחתונים".

(לקוטי שיחות כרך טז, עמ' 275)

– לא פגע בו פיח העשן ולא לכלכו.

לאמיתו של דבר, עשן נוצר מבערת עצים וצמחים, ואלו בראש הר סיני היו רק אבנים ועפר, שהאש הבערת בהם אינה מייצרת עשן. לכן רש"י מדייק שזה היה "כמין עשן". לא היה זה עשן טבעי ממש, ולכן מכנהו הפסוק "ענן".

הבירור מייצר 'עשן'

דברים האלה טמונה גם הוראה לכולנו. עשן נוצר מבערה של חומר גשמי, וככל שהחומר 'גס' וחומרי יותר, כך הוא מייצר עשן רב יותר. בשעת מתן-התורה נאמר: "והר סיני עשן כולו". הדבר משקף את העובדה שהעולם הגשמי עדיין היה גס וחומרי, ולכן ההתגלות של האש האלוקית באה לידי ביטוי בעשן רב. אולם בפרשתנו, לאחר מתן-התורה, העולם כבר הזדכך, ולכן העשן מכונה "ענן", והוא רק "כמין עשן".

התכלית היא לזכך את החלקים התחתונים ביותר של העולם ול'הבעירם' באש האלוקית. אמנם עבודה זו מייצרת 'עשן', שכן בירור העולם החומרי מחייב התעסקות עם הצדדים הנחותים

ב סוף פרשתנו התורה מספרת כיצד עלה משה רבנו אל ההר: "ויבוא משה בתוך הענן". לכאורה המילים "בתוך הענן" מיותרות, שכן כבר נאמר קודם לכן "ויכס הענן את ההר", וברור שכאשר משה עולה להר, עליו להיכנס בתוך הענן?

חייבים אפוא לומר, שכאן התורה רוצה ללמדנו שזה היה ענן אחר. הענן שהוזכר קודם לכן היה ענן שבו התלבש כבוד ה', בדומה לענן שהלך לפני ישראל במסעות המדבר. אך הענן המצויין כאן הוא ענן שונה. מפרש רש"י: "ענן זה כמין עשן הוא". הדבר נלמד מהפסוק "ומראה כבוד ה' כאש אוכלת בראש ההר", לרמז, שאותו ענן נוצר מהאש האוכלת.

שביל באמצע

כאן נדרשת הבהרה: הלוא אדם שנכנס לתוך עשן יוצא מפויח כולו. וכי זה כבודו של משה ושל התורה, שייגיע לקבל את התורה מלא עשן ופיח? על כך ממשך רש"י ומבהיר: "ועשה הקב"ה למשה שביל בתוכו". כשצעד משה באותו 'שביל'

מן המעיין גמילות-חסדים | מאת הרב אליעזר ברוד

על האדם לנצל כראוי כל יום מהימים שהלוואה מצויה אצלו.

(היום יום)

אמרת השבוע

סוד הרפואה

רופא תושב בעלז נכנס אל הצדיק רבי יששכר-בער וטענה בפיו: "לחולים עשירים הרבי מייעץ לנסוע ללבוב, בירת המחוז, או לווינה הרחוקה, ואילו את העניים הוא מפנה אל הרופא המקומי. וכי אני רופא לעניים בלבד? למה הרופאים מלבוב ומווינה צריכים להרוויח מהחולים העשירים?!"

השיבו הצדיק: "כשאדם חולה במחלה, קובעים בשמים כמה כסף יבזבז לצורך רפואתו. לעני קובעים סכום פשוט, והוא מוציאו אצלך. לעשיר קובעים סכום גדול, ואם יקבל ממך טיפול, ייאלץ לחלות ימים ושנים, עד שיוציא את הסכום הזה. אני מרחם עליו, משגר לווינה הרחוקה, העשיר מוציא כסף רב על הוצאות הדרך ועל הרופאים היקרים, וכך הוא מבריא במהירות..."

נוצר הכסף ומוכרחים להשתמש בו, יש לנצל את מציאותו לדברים טובים, כמו צדקה וגמילות-חסדים.

(שפתי כהן)

צדקה מזככת

עבודת הצדקה מזככת את מוחו וליבו של האדם אלף פעמים ככה, ועל זה נאמר (משלי יד, לד): "צדקה תרומם גוי".

(תורה אור)

האיחול המתאים

על גמילות-חסד אין צורך לומר תודה, כשם שלא צריך להודות למי שמתעטף בטלית ומניח תפילין בתפילה, או למי שמברך על הלולב והאתרוג בחג הסוכות. את גומל החסד יש לברך בברכת 'תזכו למצוות'.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

רמז לנשמה

כסף רומז לנשמה, כי היא כוספת ומשתוקקת תמיד להתעלות מעלה-מעלה. הנשמה נתונה לאדם כהלוואה לתקופה מסוימת. לכל אדם יש קיצבה של ימים ושנים כמה יחיה בעולם הזה.

חלקו של העני

"אם כסף תלווה את עמי את העני עמך" (שמות כב, ד). אם יש לך כסף יותר מכפי צורךך, עד שאתה יכול גם להלוות לאחרים, דע כי "את העני עמך" – את חלקו של העני אתה מחזיק אצלך.

(אור החיים)

אפטרופוס מלמעלה

"הכותב נכסיו מתנה לאחד מבניו לא עשאו אלא אפטרופוס" (רמב"ם). כשנותן ה' יתברך את כספו לאחד מבניו ועושהו עשיר, אין אותו אדם אלא אפטרופוס, לשמור על הכסף ולחלקו בין שאר הבנים.

(מעשה רוקח)

לתת ולהרגיש

גם מי שנותן צדקה לעני ביד רחבה, אבל חסרה אצלו הרגשת מצב זולתו, הרי זה בבחינת שופך דמים.

(כתר שם טוב)

תכלית הכסף

בכלל מוטב היה לעולם ללא הכסף, שכן אין דבר שפוגם ומשחית כמותו את הבריות; אבל אם כבר

מתן בהסתר

העולם כולו הכיר את הרבי מליובאוויטש. מאות אלפים ביקרוהו, כתבו לו וזכו לקבל את עצותיו. תצלומיו מופיעים בכל פינה בעולם, ולא לשווא כונה 'היהודי המפורסם ביותר בעולם'. אולם רעייתו, הרבנית הצדקת חיה מושקא שניאורסון, ייצגה את הקצה השני. היא ניהלה את חייה בתכלית הצניעות, לא השתתפה באירועים ציבוריים, ורוב החסידים אפילו לא זכו לראותה.

המקורבים אליה ידעו כי היא אישה מיוחדת במינה, שניחנה בתבונה עמוקה ובאצילות נפש. היא גם פעלה לטובת הציבור בעניינים רבים, בתנאי שהייתה יכולה לעשותם בהסתר, בלי שתזוהה. סיפור אחד מני רבים, על דרכה זו של הרבנית, סיפר מי שהיה משמש בקודש בביתו של הרבי, ר' חס"ד (חנניה סיני - דוד) הלבשרטס.

במסגרת תפקידו היה ר' חס"ד מסיע מפעם לפעם את הרבנית. יום אחד, כאשר נכנסה הרבנית למכונת, שאלה אותו היכן אפשר לקנות כמה תרמוסים. ר' חס"ד ענה כי בדרכם ייכנסו לחנות ידועה במנהטן, ושם ודאי תוכל למצוא את מבוקשה.

כאשר עצרו ליד החנות, נכנסה הרבנית פנימה וכעבור כמה דקות יצאה ובידיה שלושה תרמוסים. היא נכנסה לרכב בלי לומר דבר, והמכונת עשתה את דרכה אל ביתה. לפני צאתה מן הרכב מסרה ל'חס"ד את התרמוסים כדי לטובלם, והוא מיהר אל המקווה לטבילת-כלים ושב ועמו התרמוסים הטבולים.

עם שובה עמדה הרבנית לבשל מרק עוף עם ירקות. בדרך-כלל הייתה מבשלת בסירים קטנים, אך הפעם הכינה כמות גדולה מהרגיל של מרק. כשהרבי שב לביתו, הרבנית הגישה לו מהמרק. לאחר מכן מילאה במרק את אחד התרמוסים, וביקשה מ'חס"ד שיואיל לקחתה שוב למנהטן. חס"ד, שהיה רגיל בנסיעות לא-מתוכננות מעין אלה, לבש את מעילו ונכנס מיד לרכב. יעד הנסיעה היה המרכז הרפואי שליד אוניברסיטת קורנל. ר' חס"ד התחיל לתהות אם אחד מקרובי משפחת הרבי מאושפז שם וזקוק לביקור, אך לא העז לשאול.

כאשר הגיעו למקום, נתבקש חס"ד להמתין והרבנית יצאה והתרמוס בידה. כעבור זמן חזרה ללא התרמוס, והם שבו לקראון הייטס.

למחרת מילאה הרבנית את התרמוס השני במרק חם, וביקשה את חס"ד לקחתה שוב לאותה כתובת. גם הפעם שהתה שם הרבנית זמן-מה, ושבה ובידה התרמוס הריק, מיום האתמול. הנסיעות האלה חזרו ונשנו גם בימים הבאים. חס"ד היה סקרן לדעת מי

האישיות שזכתה לביקורים תכופים אלו של הרבנית. דבר נוסף הטריד את מוחו: לשם מה שלושה תרמוסים, כאשר אפשר להסתפק בשניים. הגיע יום שישי והחידה נפתרה. הרבנית אמרה לו שהיום לא תוכל לנסוע בעצמה, וביקש שיעשה זאת

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

חסד לשם חסד

בימות המשיח יהיה שפע רב בעולם, כפי שהרמב"ם מתאר: "ובאותו הזמן לא יהיה שם לא רעב ולא מלחמה, ולא קנאה ותחרות, שהטובה תהיה מושפעת הרבה, וכל המעדינים מצויין כעפר". באותם ימים גם יתקיים הייעוד המובטח בתורה (דברים טו, ד): "לא יהיה בך אביון". לא יהיו עוד עניים שיזדקקו לצדקה, מכיוון ש"המעדינים מצויין כעפר", וממילא לא יחסר דבר לאיש.

אבל מציאות זו מעוררת שאלה: אחת המצוות שהאדם חייב בהן בתמידות היא הצדקה. מצווה זו היא אחת הגדולות והמרכזיות בתורה, עד שהיא נחשבת אחד משלושת העמודים שהעולם עומד עליהם (גמילות-חסדים). כיצד אפוא תתקיים מצווה זו בימים שבהם אין למי לתת צדקה, מכיוון שיש שפע רב לכולם?

חסד בלי עניים

השאלה מתחזקת עוד יותר כאשר מבינים את הסיבה האמיתית למציאות מינו, שבה יש עשירים ועניים. במדרש (תנחומא משפטים ט) מובא: "אמר דוד לפני הקב"ה... תיישב עולמך בשווה, העשירים והעניים". דוד המלך שאל את הקב"ה, מדוע ברא בעולם עשירים ועניים, ולא יצר מציאות שבה יהיה לכולם בשווה. השיב לו הקב"ה: "אם-כן, 'חסד ואמת מן יצירוהו' (תהילים סא, ח). אם יהיו כולם עשירים או עניים, מי יוכל לעשות חסד?". כל המציאות של עניים ועשירים נועדה אפוא לאפשר את הצדקה והחסד, ואיך יתקיימו מצוות אלה בימות המשיח?

התשובה היא, שעצם מציאות החסד יכולה להתקיים גם בלא שיהיו עניים. חז"ל אומרים: "גדולה גמילות-חסדים יותר מן הצדקה", ואחת הסיבות לכך היא, שגמילות-חסדים היא "בין לעניים ובין לעשירים". גם עשיר, שיש לו שפע רב, נהנה לפעמים מהלוואה לצורך עסקיו, וכך יכול הזולת לגמול עמו חסד.

כך יכולה להתקיים מציאות החסד גם בתקופת הגאולה: אמנם צדקה כפשוטה, לתת לעני את מחסורו, לא תהיה אז, משום ש"לא יהיה בך אביון", אבל גמילות-חסדים תהיה גם תהיה. הכול יהיו עשירים, ואמנם לא יזדקקו לגמילות-חסדים כדי להשלים מחסור (אפילו מחסור של עשיר, שהרי אם חסר לו דבר-מה, הוא עני באותה שעה), ועם זאת ילכו איש לרעהו ויגמלו חסד זה עם זה, כדי שיתקיים עמוד החסד (ראה ליקוטי-שיחות כרך כד, עמ' 317 וכרך כג עמ' 269).

רק כשהעולם יתעלה

אלא שנוכח זאת מתעוררת מחדש שאלת דוד המלך לקב"ה: אם עמוד החסד יכול להתקיים גם בלא שיהיו עניים ועשירים, לשם-מה עשה הקב"ה עניים ועשירים בעולם? על כך יש להשיב שתי תשובות:

תשובה אחת: מציאות של חסד בלא מחסור אכן אינה יכולה להתקיים בזמן הזה אלא בימות המשיח בלבד. בימינו אלה, כשהטוב מעורבב עם הרע, אנשים לא יגמלו חסד כדי לקיים את עמוד גמילות-החסדים. אם לא יעמדו לפניהם עניים ונזקקים, לא יגמלו בפועל חסד. רק בימות המשיח, כשיתעלה העולם לדרגה עליונה יותר, יהיה אפשר לקיים את עמוד החסד גם בלא נזקקים.

תשובה שנייה: עצם הצורך בקיומו של חסד עדיין אינו מצדיק את עשייתם של אנשים לעניים. מדוע דווקא הם צריכים להיות העניים שמאפשרים את קיומו של עמוד החסד? ואכן, זוהי ה"תפילה לעני", שהיא זעקתו של העני "מדוע הגיע לחלקו שיהיה הוא העני" (ספר המאמרים קונטרסים כרך א, עמ' 238). אלא כאן משתלבות כוונות נסתרות של הקב"ה, שקשורות בתהליך בירוור וזיכוכו של העולם, שעל-פיהן צריך אדם פלוני להיות עני ואדם פלוני להיות עשיר. אבל בגאולה, כשיתיים בירוור וזיכוכו של העולם, שוב לא תהיה סיבה שמישהו יהיה עני, ולכן מציאות החסד תתקיים אז רק כדי שיתקיים עמוד החסד ולא מתוך מחסור.

במקומה. חס"ד הביע מיד את נכונותו, והרבנית המשיכה: "בקומה שלישיית במרכז הרפואי, בחדר שמספרו כך וכך, מאושפזת גברת פלונית... הרבנית נקבה בשמה של האישה, שם שלא היה מוכר לחס"ד. "מסור לה בבקשה את שני התרמוסים המלאים, אחד להיום והשני בעבור שבת, והבא עמך בחזרה את התרמוס הריק מאתמול", סיימה הרבנית.

חס"ד הגיע למקום, מצא את החדר המבוקש ופתח את הדלת אט-אט. האישה הביטה בו בתימהון, אך כשראתה בידיה את התרמוסים הנהנה בראשה. הוא מיהר לומר: "באתי אליך בשליחות הרבנית שניאורסון, שביקרה אותך בימים האחרונים. היום נמנע ממנה לבוא בעצמה, והיא ביקשה ממני להביא לך את המרק".

האישה הייתה נראית המומה: "הרבנית שניאורסון?! האם האישה שביקרה אותי היא אשתו של הרבי מליובאוויטש? תמיד הזדהתה רק בשם 'מוסיא'. לו הייתי יודעת את זהותה, ודאי הייתי משתדלת לכבדה ולהעריכה כראוי לה, אך כיצד יכולתי לדעת!...!

"לא תוכל לתאר לך", הוסיפה האישה, "כיצד השפיעו ביקוריה עליי לטובה. במיוחד כשאני אוכלת מהמרק החם, אני חשה כי כוחותיי שבים אלי ואני מתחזקת מיום ליום..."

המשמש בקודש חזר לבית הרבי והתרמוס הריק בידו. לרבנית אמר כי מילא את השליחות ומסר את התרמוסים כפי שנתבקש.

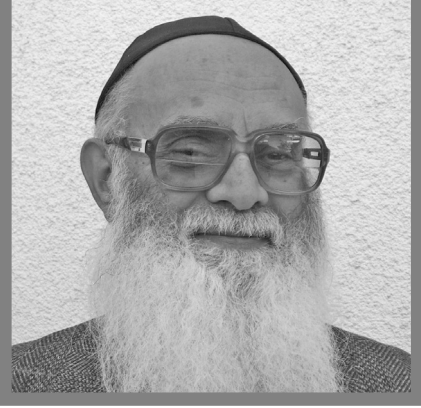
ביום ראשון נסעה עמו הרבנית שוב למרכז הרפואי. היא יצאה והתרמוס בידה, וחס"ד, שישאר להתמין ברכב. הפעם שבה הרבנית לאחר דקות אחדות בלבד, ופניה היו נראות מתוחות מעט. כאשר התיישבה ברכב פנתה לחס"ד: "מדוע אמרת לה מי אני, וכי ביקשתי ממך לומר לה זאת?".

חס"ד התנצל, כי לא עלה על דעתו שהאישה אינה יודעת מי האישה המבקרת אותה מדי יום, ואכן הוא מבקש את סליחת הרבנית. הרבנית השיבה: "אכן, היא לא ידעה מי אני, וחבל שעכשיו יהיה לי קשה יותר להגיש לה את העזרה הנחוצה לה..."

אחר-כך התברר כי האישה הייתה ניצולת שואה, שלא הצליחה לשקם את חייה ונתרה ערירית. בימי אשפוזה הייתה מדוכאת מהעובדה שאיש לא בא לבקרה ולהתעניין בשלומה. בדרך-לא-דרך נודע הדבר לרבנית, והיא קיבלה עליה את המשימה לדאוג לה, מהכנת מרק מזין ועד ביקור יומי ותשומת-לב אישית.

(לרגל יום השנה העשירים להסתלקותה [תשמ"ח-תשס"ח], שחל ב"ב שבט)

הרשות לרפא על-פי ההלכה



הפרופ' סופר. "ראת שמים היא הבסיס להתנהלותו של הרפא"

התעוררות זו באה בעקבות הדילמות הקשות המתחדשות בשל ההתפתחויות הטכנולוגיות והרפואיות. נוצר פער גדל והולך בין הטכנולוגיה הרפואית לבין עקרונות ההומניזם הקלסי. התוצאה הייתה פנייה מחודשת לעיון במקורות ההלכה עתיקי-הימים, לשאיבת פתרונות ממעיניה של תורה.

הפיזור הרחב

"הקושי העיקרי בהלכות רפואה הוא הפיזור הרחב של פסקי ההלכה בנושא", מציין הפרופ' סופר, "ותשובות לשאלות רבות יש צורך לחפש זמן רב". זה מה שהמריץ אותו לכתוב את סדרת הספרים, שמרכזת את הלכות הרפואה.

ואכן, השאלות רבות ומגוונות: האם איסור מכירת איברים, המקובל ברוב ארצות העולם, עלול לגרום שהלחץ האדיר למציאת תורמי איברים יתנקז לתחום הפשיעה ושפיכות-הדמים? כיצד יש לנהוג אם מתברר שאחד מבני זוג נשוי נגוע במחלה ויראלית סופנית? מה דין ברכת 'שהחינו' על לידת תינוק בעל מום קשה? מה דינה של הוצאת דם לבדיקת מעבדה לעניין חובת נטילת ידיים אחריה? מה דינו של אדם אשר ליבו ממוקם כלפי צד ימין לעניין הנחת תפילין?

ניסוי מדעי-הלכתי

הלקט נפתח דווקא במצוות יראת ה' ואהבתו, שבהן

מנם פורים יחול רק בעוד חודש וחצי, אך השבת מברכים את חודש אדר"א, וזו סיבה טובה למדיי בשביל הפרופ' אברהם סופר להציג את השאלה הזאת: האם יוצאים ידי חובת מצוות משלוח מנות במשלוח ממתקים לחולי סוכרת. את התשובה אפשר למצוא בסדרת הספרים 'נשמת אברהם', שנחשבת החשובה בתחומי הרפואה וההלכה, ולדברי המצויים בתחום, בלעדיה קשה כיום להרים יד ורגל בהלכות רפואה.

הפרופ' סופר הגיע לעולם הרפואה מתוך תחושת שליחות. הוא נולד בירושלים, למד רפואה באנגליה, בבית הספר האוניברסיטאי לרפואה של ליס. במשך שנות עבודתו כרופא שילב בין המחקר לטיפול הרפואי המעשי. עבודה שעשה לפני ארבעים שנה, על השפעת החמצן בלב ריאתי, נחשבת פורצת-דרך. הוא זכה בפרס השנה של אגודת הלב האמריקנית והבריטית.

דילמות מתחדשות

עתידו הכלכלי והרפואי בחו"ל נראה מבטיח, אך הוא בחר, שוב מתוך תחושת השליחות, לחזור לישראל ועבד כמנהל מחלקה במרכז הרפואי 'שערי צדק'. במקביל לטיפול בחולים המשיך גם כאן במחקר, ופרסם יותר משמונים מאמרים בכתבי-עת רפואיים. כיום הוא בגמלאות, אך מוסיף לחפש תשובות הלכתיות לנושאים רפואיים אקטואליים. 'הרפואה וההלכה' הוא מקצוע חדש בעולם המדע, מקצוע הצובר תנופה ויוקרה ברחבי העולם.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

תאריכים באדר

שאלה: כשיש שני אדרים, מה דינם של תאריכים שנקבעו בחודש אדר בשנה רגילה?

תשובה: יש הפרש של כאחד-עשר יום בין שנים-עשר חודשי הלבנה (שהם שנה בלוח העברי) לשנת השמש. הפרש זה עלול לגרום שחג הפסח יזוז אט-אט לתוך החורף, ואילו התורה הורתה לחגוג אותו בחודש האביב. על-כן נקבעת אחת לכמה שנים 'שנה מעוברת', בעלת חודש נוסף - חודש העיבור, בן שלושים יום. חודש זה מתקן את ההפרשים שנוצרו בין שנת הלבנה לשנת החמה. החודש הנוסף הוא אדר-ראשון.

סתם אדר בלשון בני-אדם, כגון בכתובת שטרות וגיטין, בנדדים ושבועות ובשכירות בתים (כשקבעו

דבר-מה באדר) - לרוב הפוסקים, זה אדר ראשון. ויש שחששו לדעת הרמב"ם שהוא אדר שני. יום-השנה (יאָרצייט) לאדם שנפטר באדר בשנה רגילה - הספרדים מציינים אותו באדר-שני, והאשכנזים באדר-ראשון; ויש נוהגים בשניהם. בדברים שנמדדים לפי שנים, חודש העיבור נכלל בשנה החולפת, ואנו רואים באדר שני את החודש שסוגר את השנה. גם בעניין הגעת בן ובת לגיל מצוות, ממתנינים תמיד עד שנשלמת 'שנה תמימה', כלומר עד אדר שני. מי שנולד באדר רגיל, כדאי שינהג את מנהגי יום-הולדת בשני האדרים. מי שנשבע או נדר לעשות דבר-מה בחודש העיבור, חייב לעשות זאת באדר ראשון, שהוא החודש הנוסף. מקורות: צוינו באנציקלופדיה תלמודית ערך 'אדר'. ועין לקוטי שיחות כרך ט, עמ' 349; כרך כא עמ' 317.

פוחת השולחן-ערוך, שכן "אלה הלכות הקשורות במיוחד לעוסקים במלאכת הרפואה", אומר הפרופ' סופר. "ראת שמים היא הבסיס לכל התנהלותו של הרפא".

בעולם הרבנות יש כלפיו הערכה רבה. דעתו השפיעה השפעה לא-מעטה על החלטות הרבנים בסוגיות רגישות. לדוגמה, כדי לקבל נתונים רפואיים בדוקים, בעלי השפעות הלכתיות לשאלת קביעת רגע המוות, עשה ניסיון מדעי, שתוצאותיו הביאו לידי כך ש"נתבטלה ההוכחה" שהייתה מקובלת עד לאותה עת, ונקבעו אמות-מידה חדשות לקביעת מוות. כך הרפואה מתקדמת לאור ההלכה.

גיליונות
שיחת השבוע
בעברית וברוסית
מופצים בכל רחבי ארה"ב
להזמנות ולפרסום אנא פנו:
347-414-3376
sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות
רבים נושעו מברכותיו הקדושות
של הרבי מליובאוויטש.
גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח
על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח
מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis
Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

מבצע מיוחד
טליתות חב"ד במחירים מוזלים
טלית גדול משי: מידה 80 רק \$76 * מידה 70 רק \$70
טלית קטן: מידה 24 - רק \$19
ניתן להשיג את כל המידות
משלוח עד הבית
להזמנות בטלפון 1-347-414-3376 מנחם

סופר סת"ם · HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222
www.esofer.com
A HaSofer Company